

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

V Обикновено Народно Събрание

(първа редовна сессия).

XII ЗАСЪДАНИЕ, СРЪДА, 4 НОЕМВРИЙ 1887 ГОДИНА.

(Начало въ 1 часа и 30 минути слѣдъ пладиѣ, подъ прѣдсѣдателството на прѣдсѣдателя г-на Д. Тончева).

Прѣдсѣд.: (Звъни). Засѣданието се отваря. Г-нъ секретарьтъ ще прочете списъка.

Секр. Ан. Байчовъ: (Чете списъка):

Отежествуватъ: Данаилъ Караджовъ, Г. Живковъ, Д. Грековъ, Василъ Брънчовъ, Т. Иванчовъ, Д. Марковъ, Стаю Ранденовъ, Дим. Митовъ, Нв. Стойновъ, Петръ Мецовъ, Ненко Вълчевъ, Дим. Стояновъ, К. Стойловъ, Хр. Ивановъ, Алеко Семизовъ, Ник. Мариновъ, Стоянъ Коцевъ, Хр. Дюкмеджиевъ, Анаки П. Любеновъ, Илия Стоковъ, Кесимъ Зааде Мехмедъ Ефевди, Замакъ Исмаиловъ, Димитръ Томевъ, Галибъ Х. Еминовъ, Ангелъ Радевъ, Янко Георгиевъ, Тома Цековъ Зайковъ, Хр. Велизаревъ, Пенчо Шиваровъ, Д-ръ Цачовъ, Филипъ Симидовъ и Д-ръ Я. Геровъ.

Прѣдсѣд.: Отъ цѣлото число прѣдставители, въ това засѣдание отежествуватъ 32 души. Има законното число прѣдставители, за да се пристъпи къмъ разглеждане положенитѣ на дневенъ редъ въпроси. По-напрѣдъ г-нъ секретарьтъ ще прочете скратения протоколъ отъ миналото засѣдание.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете скратения протоколъ отъ XI-то засѣдание).

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой отъ г-да говорившитѣ да направятъ бѣлѣжка върху скратения протоколъ?

Г-нъ М-ръ Странски има думата.

М-ръ Д-ръ Странски: Г-да! Въ протокола, който се сега прочете, се казва, че съмъ билъ казалъ, че се съгласявамъ съ мнѣнието или тълкуванието, дадено отъ г-на Градинарова.

До колкото помня, такова изражение не съмъ употребилъ.

Азъ казахъ, че законопроекта, който е на разискване е истина чисто административно-полицейски, а никакъ не фискаленъ; и, като административно-полицейски, той трѣбва да се разбира съ такова опрѣдѣление каквото каза г-нъ Градинаровъ.

Такова мнѣние съмъ далъ, така да остане записано въ протоколитѣ, и искамъ да се поправи.

Секр. Юр. Симеоновъ: Ще се земе въ внимание.

Прѣдсѣд.: Има ли още нѣкой да направи забѣлѣжка? (Нѣма). Значи, протокола се приема за точенъ. Слѣдъ провѣрката на изборитѣ, г-да прѣдставители, започнаха да постъпватъ за дневенъ редъ разни законопроекти отъ М-ствата. Днесъ за дневенъ редъ нѣмаме нищо, и за това не е злѣ още днесъ да пристѣпимъ къмъ избиранieto на комисии за разглеждане законопроектитѣ постъпващи отъ разнитѣ М-ства, за да може да се знае кои законопроекти на коя комисия да се даджѣ. Бюрото прѣдлага сега още да се изберѣтъ тия комисии, щото всички вече внесени законопроекти още сега да се прѣдаджѣ на надлѣжнитѣ комисии за изучаване.

Н. Станевъ: Отказвамъ се.

Прѣдсѣд.: Желаетъ ли Нар. Събрание още днесъ да се изберѣтъ тия комисии? — (Гласове: Желаетъ). Който нежелаетъ да си дигне ръката. (Никой не вдига). Приема се. Най-много законопроекти сѣ постъпили отъ М-ството на Финанситѣ. Понеже по това М-ство има вече избрана една деветочленна комисия, ще се прибавятъ още толкова по случая на нуждата, и споредъ рѣшението на Събранието.

Болко души още желаетъ Нар. Събрание да се прибавятъ къмъ тая комисия?

Д. Петковъ: Азъ мисля къмъ тия 9 души да се прибавятъ още 11, за да станатъ 20 души, които да се раздѣлятъ на секции. Защото, и бюджета ще се даде на сѣщата комисия.

Градинаровъ: Азъ, г-да прѣдставители, не съмъ съгласенъ съ мнѣнието на г-на Петкова, защото финансовата комисия е съвсѣмъ друга, отдѣлна, която разгѣдва само финансовитѣ за-

конопроекти. По крайней мѣре така се е, мисля, практикувало до сега. Азъ съмъ на мнѣние да се прибавятъ още 6 души та да станатъ сичко 15, които да се занимаятъ съ тия финансови законопроекти. А бюджетарната комисия да си бѣде съвѣтъмъ отдѣлна, че тя нѣма нищо общо съ финансовата комисия.

Д. Петковъ: Ако казахъ по-напрѣдъ да се прибавятъ още 11 души, именно по тия съображения го казахъ, че като бѣдѣтъ 20 души, могатъ да се раздѣлятъ на секции. Могатъ да се отдѣлятъ 6 души специално за бюджетарната комисия. (Гласове: 6 М-ства сж трѣбватъ повече). Ако сж малко 20 души, кажете по-вече да бѣдѣтъ.

Прѣдсѣд.: Въ протоколитѣ на бившето Събрание се вижда, че е имало специална 20-то членна комисия за разглѣждане на бюджета.

Тилбеговъ: Работата за която ще се избира комисия е истина отъ голѣма важностъ за страната, и азъ се придружавамъ къмъ предложението на г-на Градинарова, но само желая да се избѣржтъ 16 души, та да станатъ 25. Съ това ще имаме възможностъ да изберемъ отъ повече околии по единъ прѣдставителъ (тропанѣ), и така да се запознаемъ съ всичко. Трѣбва да има отъ всѣка околия по единъ.

Ф. Цаневъ: Щяхъ да кажа това, което г-нъ Тилбеговъ каза.

Н. Шивачовъ: Азъ съмъ на мнѣние да се избере специална комисия, която да се състои отъ 25 души, и въ нея да влезѣтъ отъ всѣки окръгъ по единъ човѣкъ. Желателно е да се даде 10 минути отпущъ за да се споразумѣмъ и послѣ Нар. Събрание да гласува, ако искате да имаме бюджетъ, който да бѣде споредъ желанието на прѣдставителството и да отговаря на интереситѣ на страната. Прѣдлагамъ да се даде 10 минути отпущъ, за да се споразумѣмъ, кои ще бѣдѣтъ лицата, които ще се избѣржтъ въ комисиятъ.

М-ръ Д-ръ Странски: Ще направя напомнюване на прѣдговорившитѣ, че депутати на окръзи нѣма, а на България, и при избирането могатъ да избѣржтъ когото щѣтъ.

Н. Станевъ: Азъ не съмъ съгласенъ съ мнѣнието на г-на Шивачева, нито съ това на г-на Тилбегова, да се прибавятъ още толкова членове къмъ комисията, която както каза г-нъ Петковъ ще се нарѣче бюджетарна комисия. Азъ нахождамъ, че тая комисия трѣбва да е отъ 20 лица, а не отъ 25, и че г-да прѣдставителитѣ не могатъ да се дѣлятъ на окръзи, защото, ние всички съставляваме едно тѣло и се наричаме законодателно тѣло. И, като такова, остава на поч. Народ. Събрание да се произнесе, че, ако бѣде комисията по многочисленна, нѣма може би да свършимъ нищо. Защото, отъ много души щомъ се тя съставлява, често пѣти, когато да се събере, нече да има нужното число за да се върши работа. Така щото, на мнѣние съмъ лицата за въ тая комисия да бѣдѣтъ 20 души, и не както иска г-нъ Шивачевъ да има отъ всѣки окръгъ по единъ, а да се избѣржтъ лица такива, които знаете, че ще могатъ да вършатъ работа — хора специалисти. Тия лица да се прѣдлагатъ отъ бюрото.

Прѣдсѣд.: Има предложение щото за всичкитѣ бюджетни въпроси да има една комисия, която да се състои отъ 20 души. Който неприема това предложение да си вдигне рѣката. (Приема се). И тъй, комисията, която ще разглѣжда всички финансови законопроекти и бюджета ще бѣде отъ 20 души. Какъ иска Нар. Събрание да стане избирането, съ явно ли или тайно гласоподаване?

Шивачовъ: Прѣдлагамъ, съгласно чл. 29-й отъ Вѣтрѣш. Правилникъ, избирането на лицата за въ тая комисия да стане съ бюлетини.

П. Славковъ: Незная, г-да прѣдставители, но цѣльта на г-на Шивачева, е да губимъ само време. Съ бюлетини да се избѣратъ членоветѣ на финансовата комисия, незная дали нече бѣде резултата, все сѣция, ако се избѣратъ съ явно или съ тайно гласуване. Но слѣдъ дългото врѣме, което изгубихме, а пакъ отъ друга страна, понеже доволно много работа имаме, мисля, че не трѣбва по-вече да се бавимъ. Прѣдлагамъ избирането лицата за въ тая комисия да бѣде съ явно гласуване, и да се свърши работата.

Градинаровъ: Незная, г-да прѣдставители, дали можехте да разберете цѣльта на г-на Шивачева, гдѣто той иска 20 души да се избѣратъ съ тайно гласоподаване. По крайней мѣре отъ 250 души прѣдставители, въ днешното заседание присѣдствуватъ 200 и нѣколко души. Щото, ако приемемъ предложението на г-на Шивачева, трѣбва 237 бюлетини да пуснемъ, съдържащи по 20 имена, за прочитанието и провѣрѣването на които трѣбватъ най-малко три дѣня. Така щото, остава на васъ, ако приемете това предложение на г-на Шивачева — за което се съмнявамъ, — трѣбва три дѣня да провѣрѣвате избора на комисиятъ. Такава практика не е имало до сега. Да се избира бюджетарна комисия, не се изисква Богъ знае какво голѣмо нѣщо, освѣнъ лицата, които ще влезатъ въ нея да иматъ понятие отъ бюджетъ. Затова, прѣдлагамъ съ явно гласоподаване да се избере комисията. Лицата да се прѣдлагатъ отъ бюрото, а предложението на г-на Шивачева да се отхвърли. (Гласове: Искерпанъ е въпроса).

Прѣдсѣд.: Приема ли се предложението на г-на Градинарова, щото избирането на финансовата комисия да бѣде съ явно гласуване, и лицата да се прѣдлагатъ отъ бюрото? (Гласове: Прието). Който не приема това предложение, да си вдигне рѣката. (Приема се).

И тъй бюрото ще прѣдлага още 11 души допълнителни членове за въ финансовата комисия.

За членъ въ тая комисия бюрото прѣдлага г. г. Никола Станевъ. (Приема се). Моамеджи Еминъ. (Приема се). Стеф. Къйбашиевъ. (Приема се). Ив. Халачевъ. (Приема се). Юрд. Симеоновъ. (Приема се). Захария Градинаровъ. (Приема се). Илия Стоковъ. (Гласове: Нѣма го).

Тилбеговъ: Искамъ думата.

Прѣдсѣд.: Моля ви, сега бюрото прѣдлага, послѣ имате думата. Бюрото прѣдлага за членъ въ тая комисия г. г. Илия Стоковъ. (Приема се). Петко Вълнаровъ. (Приема се). Ив. Стояновъ. (Приема се). Юрд. Маноловъ. (Приема се) и Филиппъ Щърбановъ. (Приема се).

И тъй значи на 9-то членната финансова комисия се прибавягъ още 11 души, именно: г-да г-да Н. Станевъ, Моамеджи Емине, Сг. Къйбашиевъ, Ив. Халачевъ, Юрданъ Симеоновъ, Захария Градинаровъ, Илия Стоковъ, Петко Вълнаровъ, Иванъ Стояновъ, Юрданъ Маноловъ и Филиппъ Щърбановъ.

Сега слѣдва избирането комисията на М-ството на Вѣтр. Дѣла. По сѣция ли начинъ желае Нар. Събрание да се избере? (Гласове: По сѣция). Отъ колко души да се състои?

Д. Ц. Коцовъ: Мисля, г-да, комисията, която ще докладва законопроектитѣ по М-ството на Вѣтр. Дѣла, да се състои отъ 10 души.

Векиловъ: Азъ съмъ на мнѣние, тая комисия да се състои отъ 20 души.

Д. Петковъ: Мисля, че не може да се приеме предложението на г-на Векилова да бждѣтъ въ тая комисия 20 души, защото тогава всички ще бждемъ въ комисии и ще дойде единъ день, когато не ще може да заседава Събранието. Трѣбва да знаемъ, че има и други М-ства, които ще представятъ законопроекти. Мисля, че 10 души даже сж много. 8 души сж достатъчно.

Кьойбашиевъ: Мисля, че 20 души сж много, 10 сж малко, а да бждѣтъ 12 души, защото ще се внесе и законопроектъ за административното подраздѣление, тъй щото като се турятъ двама по-вече, ще изучатъ по добри въпроситѣ по М-ството на Вжтр. Дѣла. Предлагамъ тая комисия да се състои отъ 12 души.

П. Славковъ: Г-да! Наистина г-нъ Петковъ каза, че колко по-вече представители се избиратъ въ комисии, толкова по-вече ще стигнемъ единъ день да бжде несъстоятелно Събранието, тъй като по-голямото число отъ представителитѣ, ще бждѣтъ въ комисии и ще побъркатъ на нашитѣ заседания. — Напротивъ напълно се съгласявамъ съ предложението на г-на Коцова, тъй като М-ството на Вжтр. Дѣла ще внесе законопроектъ за териториалното разпрѣдѣление, въпросъ доволно сериозенъ и който трѣбва отблизо да се шудира, за това трѣбва да бждѣтъ членове 20 души. Иначе, ако се водимъ отъ това, че колкото повече членове сж въ комисията, толкова по-малко работа тя ще върши, това не е тъй, напротивъ ще излѣзе нѣщо по-хубаво и на Нар. Събрание ще се представи нѣщо по добро, по-изучено и то — Нар. Събрание — нѣма да попадне въ ушибки при рѣшаванieto на въпроситѣ. Мисля, че нѣма нищо, ако отъ 250 души представители влѣзѣтъ въ една комисия 20 и въ друга 20 души.

Най-послѣ има въ други камари гдѣто всичкитѣ представители съставляватъ само комисии. Комисии работятъ когато нѣма заседание, а когато има заседание тѣ заседаватъ.

Прѣдсѣд.: И тъй г-да има 3 предложения. Първото отъ г-на Коцова, който предлага тая комисия да се състои отъ 10 души.

П. Славковъ: Азъ чухъ, че г-нъ Коцовъ предложи 20 души. Тогава съмъ сбъркалъ. Г-нъ Векиловъ предложи да бждѣтъ 20 души и азъ се присъединявамъ къмъ неговото предложение.

Прѣдсѣд.: Има послѣ предложение отъ г-на Векилова за 20 и отъ г-на Кьойбашиева за 12 души. Който приема предложението на г-на Коцова да бжде комисията отъ 10 души, да си вдигне ржката. (Меншество). Който приема предложението на г-на Векилова, да си вдигне ржката. (Болшинство). И тъй комисията ще се състои отъ 20 души.

За тая комисия бюрото предлага г.г. Д. Петкова (Приема се). Н. Сиранский. (Приема се). Ив. Андоновъ. (Приема се). Герчо Ранчевъ. (Приема се). Стефанъ Димитровъ. (Приема се). Димитръ Кьосевъ. (Приема се). Д-ръ Стояновичъ. (Приема се). М. Марковъ. (Приема се). Пѣю Гарвановъ. (Приема се). Г. Антоновъ. (Приема се). А. Карамановъ. (Приема се). Д-ръ Михайловъ. (Приема се). Пловчо Теневъ. (Приема се). Иванъ Цвѣтковъ. (Приема се). Каракашевъ. (Приема се). Мумджиевъ. (Приема се). Геор. Караколевъ. (Приема се) и Василъ Стояновъ (Приема се).

Какъ желае Нар. Събрание да се избере комисията по М-ството на Народното Просвѣщение по сжния ли начинъ? (Гласове: По сжния начинъ). Отъ колко души да състои?

Славковъ: Азъ мисля, г-да, тая комисия да се състои отъ 8 души.

Коцовъ: Мисля, че 8 души не сж достатъчни, а 10 души.

Цвику: Предлагамъ да бждѣтъ 12 души.

Прѣдсѣд.: Ще се турятъ на гласуване първото предложение на г-на Славкова. Който не приема да бждѣтъ 8 души въ тая комисия, да си вдигне ржката. (Меншество). И тъй ще бждѣтъ 8 души.

Бюрото предлага за членове на тая комисия г.г. Ив. Халачевъ. (Приема се). Байчевъ. (Приема се). Д. Коцовъ. (Приема се). Давидовъ. (Приема се). Градинаровъ. (Приема се). Иор. Симеоновъ. (Приема се). Г. Поповъ. (Приема се). Т. Кировъ. (Приема се). Мюфти Тахиръ Ефенди. (Приема се) и Свещеникъ Франговъ. (Приема се).

Какъ желае Нар. Събрание да се избере комисията по М-ството на Правосъдието? По сжния ли начинъ или какъ?

Хр. Джамджиевъ: Мисля, че всички г-да представители ще приематъ да се избере и тая комисия по сжния начинъ, но ще моля да се помни да не влиза едно лице въ три комисии.

П. Славковъ: Съгласно Вжтр. Правилникъ на Нар. Събрание, онова лице, което се е избрало въ по-вече комисии, то има право да се откаже; а ако това лице не си икономисва труда и желае да работи, може да се избере отъ 25 комисии, ако мисли, че може да отговори на назначението си. Не знамъ тогава защо да не го избере Нар. Събрание. Ако е затрупанъ съ много работа, може да се откаже.

Прѣдсѣд.: Моля да се рѣши отъ колко души да се състои тая комисия? (Гласове: Отъ 10 души).

Ст. Кьойбашиевъ: Предлагамъ да бжде отъ 10 души.

Д. Коцовъ: Предлагамъ да се състои отъ 15 души.

Видо Монева: Предлагамъ да бждѣтъ 10 души.

Прѣдсѣд.: И тъй има двѣ предложения: отъ г-на Кьойбашиева да се състои комисията отъ 10 души, отъ г-на Коцова — 15 и отъ г-на Видо Монева пакъ отъ 10 души. Който не приема първото предложение да се състои комисията отъ 10 души, да си вдигне ржката. (Меншество). Значи, първото предложение се приема.

Бюрото предлага г.г. Д. Грекова. (Приема се). Найдентъ Беневъ. (Приема се). Д-ръ Сарж-Ивановъ. (Приема се). Ив. Цанковъ. (Приема се). Теод. Иванчовъ. (Приема се). Д-ръ Золотовичъ. (Приема се). Конст. Калчевъ. (Приема се). Д. Мантовъ. (Приема се). П. Геновъ. (Приема се) и Д. Коцовъ. (Приема се).

И тъй горнитѣ лица се избраха за членове въ комисията по М-ството на Правосъдието.

Сега иде на рѣдъ да се избере комисията по Военното М-ство, но трѣбва да се помни отъ Нар. Събрание, че трѣбва да се избержѣтъ лица, които сж специалисти по тая часть, защото има да се разглѣдва военния наказателенъ законникъ и други нему подобни.

Векиловъ: Предлагамъ щото комисията, която ще се избере по това М-ство да се състои отъ 12 души.

П. Славковъ: Тъй като тая комисия нѣма да разглѣжда нѣкои сериозни и извънрѣдни въпроси, предлагамъ да се състои отъ 7 души. Остава пакъ, както желае Нар. Събрание.

Векиловъ: Не знамъ отъ какъ знае г-нъ Славковъ, че нѣма да се разглѣдватъ важни въпроси, когато тамъ — въ Военното М-ство има такива нѣща, щото на-да-ли 12 души сж достатъчни.

Н. Странски: Мисля, че комисията за Военното М-ство трѣбва да е отъ по-големо число, тъй като има да се занимава съ по-големи сумми. Вънъ отъ това, законопроектитѣ, които ще се представятъ, за тѣхъ ще има по-вече разискване. Мисля, че по-добъръ ще е, ако се състои тая комисия отъ 15 души.

Д. Петковъ: Има дѣйствително много нѣща да се разгледватъ по Военното М-ство, но тия нѣща повече се съдържатъ въ бюджета, за който се избира комисия отъ 20 души. Не зная каква е охотата у насъ да се казва все по 20 души да се избиратъ за въ комисиятѣ. Г-нъ Славковъ, който предлагаше да бждатъ все по 20 души, захвана да намалява на 7 и 6 души. Може би комисиятѣ да иматъ много работа, но всички да се съберемъ тамъ то е все едно. Ние пакъ тукъ ще разглеждаме докладваното отъ комисиятѣ. А колко за това, което каза г-нъ прѣдсѣдателя, че трѣбва да се избератъ специалисти, мисля, че ние сме специалисти, тъй като сме законодателно тѣло.

Станевъ: До колкото зная има и увеличение на войската. Така щото по бюджета, както се каза и отъ страна на г-на Странски, тоя бюджетъ, който обема почти половината отъ нашия приходъ и слѣдователно работата на тая комисия ще бѣде по интересна. Прѣлагамъ, лицата, които ще съставляватъ тая комисия да бждатъ 10 души.

П. Славковъ: Г-да! Комисията по бюджето-проекта е избрана отъ 20 души. Тукъ е друга комисия, по военната частъ, на която Военното М-ство ще внесе единъ военно наказателний законъ и не виждамъ нужда да се състои тая комисия отъ много лица. Наистина, ако имаше да се разглежда въ Нар. Събрание такъвъ въпросъ, какъвто е тоя, който ще се внесе отъ г-на М-ра на Вжтр. Работи за териториалното раздѣление, щѣхъ да настоя щото тая комисия да се състои отъ по-вече лица, но понеже нѣма такава важностъ тоя законъ по Военното М-ство, настоявамъ, щото комисията, която ще се избере за тая цѣль да се състои отъ 7 лица.

Ако бѣше въпроса да се избере отдѣлна комисия по Военното М-ство, която да разглежда военния бюджето-проектъ и другитѣ законопроекти, внесени отъ Военното М-ство, щѣхъ да се съглася да бждатъ по-вече души, но понеже се избира обща комисия за бюджета проектитѣ, а тая е друга, която ще се занимава съ специаленъ въпросъ, не зная именно защо да се избиратъ по-вече лица въ тая комисия. Настоявамъ и поддържамъ прѣдложението си тая комисия да състои отъ 7 души.

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение отъ г-на Векилова комисията да състои отъ 12 души, отъ г-на Славкова отъ 7 души, отъ г-на Н. Странски отъ 15 души и отъ г-на Станева отъ 10 души.

Ще се тури на гласуване първото прѣдложение. Който приема прѣдложението на г-на Векилова комисията да състои отъ 12 души, да си вдигне ржката. (Меншество). Пада. Иде по редъ прѣдложението на г-на Славкова. Който приема това прѣдложение, щото комисията да състои отъ 7 души, да си вдигне ржката. (Болшинство). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-нъ Дюкмеджиевъ. (Приема се).

Хр. Дюкмеджиевъ: Г-да прѣдставители! Жално ми е, че като не разбирамъ отъ работитѣ, съ които ще се занимава тая комисия, то се отказвамъ отъ избора.

Прѣдсѣд.: Г-нъ Дюкмеджиевъ се отказва. Приема ли Събранието това отказване? Който го приема да си вдигне ржката.

(Никой не дига). Значи, г-нъ Дюкмеджиевъ си остава членъ на тая комисия.

Бюрото прѣдлага г-на Славкова. (Приема се). Г-на Ив. Стойнова. (Приема се). Г-на Ив. Халачева. (Приема се). Г-на Векилова. (Приема се). Г-на Астарджиева. (Приема се). Г-на Ив. Стамболова. (Приема се). И тъй приеха се прѣдложенитѣ лица.

Слѣдъ това съобщавамъ на г-да прѣдставителитѣ, че отъ г-на М-ра на Финанситѣ е постѣпило прѣдложение за опрощаване дълга къмъ правителството на общината Калоферъ. Завчера Събранието рѣши такива прѣдложения да се прашатъ на финансовата комисия. Желаетъ ли Нар. Събрание това прѣдложение да се прати на финансовата комисия? (Гласове: Желаетъ). Който нежелаетъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, прѣдложението на г-на М-ра на Финанситѣ приема се, да се проводи на финансовата комисия.

Прѣдставена е сѣщо подробна вѣдомость за истегленитѣ сумми отъ запасния фондъ за финансовата 1886 год. Вѣдомостъта е ръкописъ. Какъ желаетъ Нар. Събрание да се постѣпи съ тая вѣдомость, както се постѣпи съ другитѣ ли, или да се направи нѣщо друго. (Гласове: Да се постѣпи както съ другитѣ вѣдомости). Който приема да се постѣпи съ тая вѣдомость, както се постѣпи и съ другитѣ, да си вдигне ржката. (Болшинство). Значи, ще се прати на бюджетарната комисия.

Има докладъ отъ Върховната Смѣтна Палата върху бюджета за 1884 и 1885 год. Желаетъ ли Нар. Събрание да се чете тоя докладъ или да се постѣпи, както и съ другитѣ поправителни бюджети? (Гласове: Да се прати на комисията). Който приема тоя докладъ да се прати на надлѣжната комисия, да си вдигне ржката. (Болшинство). Приема се да се прати на комисията.

Слѣдъ това има отношение отъ г-на М-ра на Финанситѣ, съ което прѣдлага на одобрение на Нар. Събрание измѣнението на чл. 3 отъ закона за митницитѣ, което измѣнение е било одобрено отъ г-да Регентитѣ и има форма на законъ. Кога желаетъ Нар. Събрание да се чете. (Гласове: Въ идущето засѣдание). Който желаетъ това отношение да се чете въ идущето засѣдание, да си вдигне ржката. (Болшинство). Приема се да се чете въ идущето засѣдание. (Шивачевъ: Искамъ думата). То се рѣши. Това прѣдложение отъ г-на М-ра на Финанситѣ, иска да се одобри измѣнението на чл. 3 отъ закона за митницитѣ, което измѣнение е одобрено отъ г-да Регентитѣ. (Шивачевъ: Трѣбва да знаемъ какво е измѣнението). Ще се чете въ идущето засѣдание.

Има внесени бюджето-проекти отъ М-ствата на Правосъдието, Просвѣщението, Външнитѣ и Вътрѣшнитѣ дѣла и Върховната Смѣтна Палата. Какъ желаетъ Нар. Събрание да се постѣпи съ тѣхъ. (Гласове: Да се туржтъ на дневенъ редъ). Кога да се туржтъ на дневенъ редъ? (Гласове: Въ идущето засѣдание).

Н. Шивачевъ: Трѣбва да знаемъ какво е това, ако сѣ законопроекти да се тури на дневенъ редъ прочитанието имъ.

Прѣдсѣд.: Думата е за бюджето-проектитѣ, които сѣ раздадени вече на г-да прѣдставителитѣ.

Д. Петковъ: Г-нъ Шивачевъ или не чуе, или се прави, че не разбира за какво се говори. (Шивачевъ: Не се чуе). Тогава отвори си ушитѣ. Бюджето проекта е напечатанъ и може да го чете всѣки. Въ идущето засѣдание ще се тури четението имъ на дневенъ редъ.

Прѣдсѣд.: Кога желае Нар. Събрание да се тури на дневенъ редъ четението на бюджета-проектитѣ? (Гласове: Въ идущето заседание). Който приема четението на бюджета-проектитѣ да се тури на дневенъ редъ за идущето заседание, да си вдигне ржката. (Болшинство). Приема се.

Тогава на дневенъ редъ за идущето заседание ще имаме:

- 1) Четение на бюджета-проектитѣ;
- 2) Четение на законопроекта за измѣнение на чл. 3-й отъ закона за митницитѣ.

Какво желае Нар. Събрание да се тури още на дневенъ редъ.

Н. Станевъ: Имамъ едно запитване къмъ г-на М-ра на (Гласове: Отъ трибуната).

Прѣдсѣд.: Г-нъ Станевъ дайте на бюрото своето запитване и то ще се прочете отъ г-на секретаря.

Секр. Иор. Симеоновъ: (Чете):

„ЗАПИТВАНИЕ.

Има ли намѣрение правителството да вземе мѣрки за прѣдаване на сѣдъ лицата, които взеха участие въ комплота прѣзъ мѣсецъ Августъ миналата година, вслѣдствие на който Българското княжество се хвърли въ аномално положение.

Станевъ.»

Прѣдсѣд.: Това запитване ще се събщи въ прѣписъ на надлѣжния М-ръ, който като яви, кога е готовъ да даде по него отговоръ, ще се тури на дневенъ редъ.

Ив. П. Андоновъ: Азъ имамъ двѣ запитвания къмъ г-на М-ра на Финанситѣ: (Чете):

„ЗАПИТВАНИЕ

къмъ господина Министра на Финанситѣ.

Тѣй като сѣянieto на оризътъ въ Пловдивскій и Татаръ-Пазарджишкій окрѣзи принася голѣмъ интересъ на населението, имамъ честь да попитамъ г-на М-ра на Финанситѣ, има ли намѣрение да внесе въ Събранието законопроектъ по тоя въпросъ.»

„ЗАПИТВАНИЕ

къмъ господина Министра на Финанситѣ.

Понеже г-нъ Петко Р. Славейковъ, въ качеството си на прѣдсѣдателъ на Народното Събрание е изтегилъ изъ хазната:

1) съ квитанция отъ 6 Юний 80 год. 2561 л. и 35 ст. ужъ да отпечата протоколитѣ на тайното заседание на Народното Събрание по дѣлото на Хогде и протокола на Търновското Велико Народно Събрание за избора на Князь Александра Батемберга;

2) съ квитанция отъ 14 Априлий 80 год. 100 лева;

3) съ квитанция отъ 21 Май 80 год. 800 лева;

4) съ квитанция отъ 4 Юний 80 год. 295 лева и вмѣсто да ги употреби за назначената имъ цѣль, той си поправилъ кжщата, и съ това си дѣйствиe, той направилъ злоупотребление на държавни пари; за това имамъ честь да попитамъ г-на Министра на Финанситѣ, какви мѣрки е взелъ противъ казаный Славейковъ, за да не пострадатъ интереситѣ на Държавното Сѣкровище и далъ ли го е подъ сѣдъ на надлѣжнитѣ сѣдебни власти».

Прѣдсѣд.: Съгласно чл. 41-й отъ Правилника, тия двѣ запитвания ще се съобщатъ на г-на М-ра и когато той заяви, че е готовъ да отговори, тогава ще се турятъ на дневенъ редъ.

Дим. Петковъ: Азъ г-да прѣдставители не мога да разбера какви сѣ тия запитвания: има ли намѣрение М-ра да внесе законопроектъ за еди какво? Ако прѣдставителитѣ виждатъ, че има нужда отъ единъ законъ, то тѣ могатъ да внесатъ прѣдложение за такъвъ законъ, защото надлѣжния М-ръ може да нѣма врѣме, да прѣдстави на Събранието законопроектъ. Това е работа на прѣдставителитѣ. Нѣкои по сѣществени запитвания разбирамъ, че могатъ да се правятъ къмъ М-ритѣ.

Н. Станевъ: Г-да прѣдставители! Азъ вѣрвамъ, че повечето отъ г-да прѣдставителитѣ, които сѣ били и въ прѣдшнитѣ сесии, може би да знаятъ, че до сега, ако и да сѣ назначавани отъ Нар. Събрание комисии за прѣглѣждане смѣтнитѣ на Нар. Събрание, обаче до сега резултатъ, гдѣ се израсходватъ тия пари, нѣма. Подобно нѣщо като нѣма, моля Нар. Събрание, ако намѣри за умѣстно, сега да се избере комисия, която да прѣглѣда смѣтнитѣ на Нар. Събрание, до края на тая сесия. Може да се постави тоя въпросъ за дневенъ редъ за идущето заседание, но азъ мисля не ще бѣде трудно на Нар. Събрание сега да пристѣпи къмъ избиранieto на комисията, която, като работи, както и другитѣ комисии, да ни даде отчетъ за израсходванитѣ пари отъ прѣдшнитѣ сесии. Прѣлагамъ тая комисия да състои отъ 5 члена.

Шивачевъ: Щѣхъ да кажа сѣщото, което каза г-нъ Петковъ, че всички запитвания за внасяние закони, нѣматъ значение. М-рътъ, както и всѣки прѣдставителъ, щомъ ги задѣлжава чл. 109-й отъ Конституцията, иматъ право да внасятъ законопроекти въ Събранието. Тѣй щото тия г-да, които питатъ нѣма освѣтъ да постѣпатъ спорѣдъ чл. 109-й да внесатъ законопроектъ или прѣдложение подписано отъ $\frac{1}{4}$ прѣдставители. Запитвания ставатъ само по дѣйствиата на М-стритѣ.

Ст. Кьойбашиевъ: Азъ мисля, че както г-нъ Петковъ, тѣй и г-нъ Шивачевъ нѣматъ право да отхвърлятъ запитванията. Може би прѣдставителитѣ да мисли, че който М-стръ се занимава съ това, което му е работа, готви да прѣдстави такъвъ законъ. По тия съображения пита М-стра, та ако той мисли да прѣдстави такъвъ, да не се труди да прави самъ. Ако пакъ се узнае, че М-стра нѣма намѣрение да направи това, тогава прѣдставителя ще се потруди да направи прѣдложение или законопроектъ.

Д. Петковъ: Всѣки прѣдставителъ има право да запитва по дѣлата на М-ритѣ. А питанието «има ли намѣрение» какво ще бѣде, ако не е запитване, и запитване което не си има мѣстото, защото за такава работа може да се пита М-стра и частно и ако каже, че не е приготвилъ такъвъ проектъ, неоставя освѣтъ прѣдставителя да направи прѣдложение.

Ив. Антоновъ: Съжалявамъ, че г-нъ Петковъ, съ исказаното отъ него мнѣние, иска единъ видъ ограничение на правата, които Конституцията дава на прѣдставителитѣ. Азъ направихъ едно запитване не да прави затруднение на бюрото; но да го улесни въ една работа, че, както казахъ, запитването относително сѣянieto на ориза е прѣдложение да се направи такъвъ законъ. Отъ тия съображения го направихъ, не да отивамъ по вратата на М-стритѣ да ги питамъ. М-стра може да отговори съ

една дума, ако има приготвенъ или не такъвъ законъ. Ако каже, че има, нѣма нужда тогава да правя прѣдложение отъ законодателенъ характеръ, както каза г-нъ Петковъ, па и г-нъ Шивачевъ; ако каже, че нѣма тогава — да.

Относително второто запитване, по отношение на Славейкова, азъ съмъ въ правото си, защото ний не сме прокурори за да знаемъ да ли е даденъ подъ сѣдъ или не, прѣдъ видъ на явнитѣ злоупотрѣбления. Азъ съмъ прѣдставителъ, имамъ право да запитвамъ на основание Вѣтр. Правилникъ приетъ отъ Събранието.

Д. Петковъ: Г-нъ Андоновъ трѣбва да съжалява себѣ си, че неразбира, което говора. Азъ не ограничавамъ прѣдставителитѣ, защото несъмъ М-стра да кажа неотговарямъ. Азъ казвамъ, че такъво запитване: има ли намѣрение М-стра да внесе извѣстенъ законъ, това не е запитване, то е въпросъ, по който може да се пита Министра и вънъ. За туй говора азъ, не за други запитвания.

Д. Жоцовъ: Ще кажа само, че отъ всички обяснения, които дадохъ г. г. Петковъ и Шивачевъ, г-нъ Андоновъ не може да разбере какво нѣщо е запитване. Ако М-стра не внесе законопроектъ за сѣяне на ориза, тогава той може да внесе такъвъ, като събере нуждното число подписа. Запитване става за нѣща извършени отъ М-ра. (Гласове: Исчерпанъ е въпроса).

М-ръ Г. Начовичъ: Имамъ честь да съобща на г. г. прѣдставителитѣ, че законопроектъ за обработването на ориза е вече приготвенъ и е внесенъ на удобрѣние въ Министерския Съвѣтъ. Вѣроятно най-късно до идущата недѣля ще се внесе въ Събранието.

Андоновъ: Понеже съмъ удовлетворенъ отъ думитѣ на г-на М-ра, оттѣглямъ запитването си.

Прѣдсѣд.: Има ли още нѣкой да прѣдлага нѣщо? (Нѣма). Идущето засѣдание ще бѣде въ петъкъ.

Засѣданието се закрива.

(Край въ 4 часа слѣдъ пладнѣ).

Прѣдсѣдателъ: **Д. Тончевъ.**

Секретари: { **Зах. Градинаровъ.**
Ив. Златаревъ.
Д-ръ Стефановъ.
Геор. Пѣневъ.
Антонъ Байчовъ.
Ив. Халачовъ.

Подпрѣдсѣдатели: { **З. Стояновъ.**
П. Славковъ.

Секретари: { **Иор. Симеоновъ.**
Д-ръ Сарж-Ивановъ.
Христо Лѣкарски.
Ат. Гр. Каракашевъ.
Дим. Петковъ.
Д-ръ Стояновичъ.

Стенографъ: **Л. Т. Малѣевъ.**